

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 17P/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723201793
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Janotová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723201793.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin pred sudkyňou Mgr. Katarínou Janotovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. Y., K. XX.XX.XXXX, trvale bytom Mesto Martin, t.č. Centrum pre deti a rodiny O., Y. XXX/XX, O., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov - matky: U. Š., K. XX.XX.XXXX, I. O. Q. Q. a otca: Q. Y., K. XX.XX.XXXX, I. O. K.S. XXX/XX, Q., v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin na nariadenie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje výchovné opatrenie a dočasne odníma mal. Q. Y., K.. XX.X.XXXX D. V. P. U. Y. O.Č., Y. XXX/XX, O. a nariaďuje mal. dieťaťu Q. Y., K.. XX.X.XXXX na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v Diagnostickom centre, Slovinská 1, Bratislava, na dobu troch mesiacov.

II. Súd ukladá Centru pre deti a rodiny Bytča, mal. Q. Y., K.. XX.X.XXXX diagnostickému centru odovzdať a po ukončení výchovného opatrenia maloleté dieťa prevziať.

III. Súd ukladá Centru pre deti a rodiny Bytča povinnosť spolupracovať s Diagnostickým centrom, Slovinská 1, Bratislava.

IV. Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin sa ukladá po ukončení pobytu maloletého dieťaťa v diagnostickom centre podať súdu správu, či výchovné opatrenie splnilo účel.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin podal dňa 12.06.2023 na súd návrh na vydanie výchovného opatrenia na zabezpečenie odbornej diagnostiky maloletého dieťaťa, ktorým žiadal, aby súd nariadil výchovné opatrenie a maloleté dieťa bolo odovzdané do dočasnej starostlivosti Diagnostického centra Slovinská 1, Bratislava, a to po dobu troch mesiacov, kedy bude maloletému dieťaťu zabezpečovaná odborná diagnostika.

Svoj návrh navrhovateľ odôvodnil tým, že maloleté dieťa pochádza z rodičov: matky U. Š., K. XX.XX.XXXX, I. O. Q. a R. Q. Y., narodeného XX.XX.XXXX, I. O. Q., I..Č.. Ú. B. K. W. Y.. Matka maloletého dieťaťa nelegálne obýva opustenú unimobunku s priateľom L. Z., K. XX.XX.XXXX, je poberateľkou štátnej sociálnej pomoci, príspevku v hmotnej núdzi vo výške 74,- eur. Využíva sociálnu službu krízovej intervencie poskytovanú v Dome sv. Krištofa v Martine. Nad maloletým dieťaťom aj nad jeho súrodencami je Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 16P/20/2016 nariadená ústavná starostlivosť zo dňa 24.02.2017, právoplatný dňa 30.05.2017, ktorá sa realizuje v CDR Bytča, Rázusova 798/52, Bytča.

Zo správy Centra pre deti a rodiny Bytča vyplýva, že maloleté dieťa má dlhodobu výrazne zhoršené správanie, nerešpektuje pravidlá centra, nerešpektuje výchovných pracovníkov, vulgárne sa voči nim

vyjadruje. Opakovane prichádza neskoro do školy, odmieta dodržiavať čas príchodu po vyučovaní, viackrát bol pristihnutý ako fajčí cigarety v okolí školy a CDR, fajčil aj na izbe CDR. Maloletému dieťaťu boli navrhnuté individuálne vychádzky raz týždenne s kamarátmi, ďalší športový krúžok na vybitie energie (chodí na futbal) vybral si kickbox. Aj po dohode individuálnych vychádzok sa maloleté dieťa odčlenilo na skupinovej vychádzke s deťmi z centra, bez dovoľenia vychovávateľky, na čo bolo upozornené a na to reagovalo vulgariami, pri skupine nezotrvalo.

Maloleté dieťa v súčasnosti končí siedmy ročník Základnej školy, UL. Mieru 1235, Bytča. Správanie v škole je dlhodobo v rozpore so školským poriadkom. Nerešpektuje pokyny vyučujúcich, správa sa nevhodne, opakovane svojim správaním porušuje školský poriadok. Má množstvo zápisov za porušenie školského poriadku, v dôsledku čoho mu bola znížená známka zo správania na stupeň 2. Zápisy boli opakovaním za: vulgárne vyjadrovanie na hodinách, svojvoľné opustenie budovy školy, nerešpektovanie pokynov vyučujúcich, neplnenie povinností v škole, nevhodné správanie spojené s dospievaním žiakov, porušovanie intímnej zóny s nevhodnými poznámkami, zápis za fyzický útok na spolužiaka, ktorému poškodil rám na okuliaroch. Dňa 17.02.2023 zapálil počas vyučovacej hodiny zapaľovač v blízkosti spolužiačky a spálil jej časť prameňa vlasov - opakovane porušil školský poriadok. Dňa 14.04.2023 na začiatku vyučovacej hodiny hodil kvetináč cez celú triedu a trafil spolužiaka do hlavy, ktorému spôsobil tržnú ranu na hlave. Spolužiak bol na lekárskom ošetrení, má tri stehy na hlave.

Dňa 13.02.2023 sa konala na pôde ÚPSVaR Martin prípadovú konferencia, zameraná na opakované problémy v správaní maloletého dieťaťa s hľadaním vhodného riešenia. S maloletým dieťaťom bol vykonaný rozhovor s účelom predostretia dôsledkov jeho správania. Maloleté dieťa je evidované v pedopsychiatrickej ambulancii MUDr. Márie Šustrovej pre prítomné poruchy správania, má medikovanú liečbu, absolvuje pravidelné lekárske kontroly, lekárka odporučila zväziť umiestnenie dieťaťa vo výchovnom zariadení.

Na základe žiadosti zo dňa 24.04.2023, CDR Bytča požiadalo Orgán SPODaSK o súčinnosť pre maloleté dieťa, s cieľom zabezpečenia odbornej pomoci dieťaťu. Napriek individuálnym výchovným postupom a trpezlivému prístupu, viacerým intervenciám zo strany odborného tímu CDR Bytča a externých lekárske odborníkov sa nepodarilo eliminovať negatívne prejavy správania maloletého dieťaťa. Centrum pre deti a rodiny konštatuje, že frekvencia nonkonformného správania maloletého dieťaťa sa zvyšuje a svojim rizikovým správaním negatívne ovplyvňuje ostatné deti umiestnené v centre. Na základe uvedeného má navrhovateľ - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin za to, že je potrebné maloleté dieťa premiestniť na výchovné opatrenie do diagnostického centra, kde mu bude poskytovaná odborná pomoc, ktorú potrebuje a ktorú mu nie je možné poskytnúť v Centre pre deti a rodiny Bytča.

2. Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 16P/20/2016-136 zo dňa 24.02.2017, právoplatným a vykonateľným dňa 30.05.2017, výživné vykonateľné dňa 12.05.2017, súd nariadil maloletému dieťaťu výchovné opatrenie vo forme pobytu v Krízovom stredisku, n.o. Lumen na zabezpečenie odbornej pomoci a úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa od 25.07.2016. Súd nad maloletým dieťaťom nariadil ústavnú starostlivosť, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku a maloleté dieťa umiestnil do Detského domova Bytča. Súd rovnako zaviazal matku aj otca maloletého dieťaťa povinnosťou prispievať na výživu maloletého dieťaťa výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

3. Na pojednávaní boli prítomní matka, maloleté dieťa, zástupkyňa Centra pre deti a rodiny Bytča a kolízny opatrovník. Otec sa pojednávania nezúčastnil. Súd podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a v záujme hospodárnosti konania vec prejednal v jeho neprítomnosti, prihliadal pritom na obsah spisu a ostatné vykonané dôkazy.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov a oboznámením sa s listinnými dôkazmi:

- mailové oznámenie Diagnostického centra Bratislava,
- správa z diagnostického vyšetrenia Centra poradenstva a prevencie Bytča,
- žiadosť o zabezpečenie odbornej pomoci,
- rodný list,
- hodnotiace správy žiaka,
- zápisnica z prípadovej konferencie,
- zápis mimoriadnej udalosti

a zistil nasledovný skutkový stav:

5. V rámci prípadovej konferencie konanej dňa 13.02.2023 v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin bolo hlavným cieľom spoločné hľadanie najlepších riešení pomoci maloleťmu dieťaťu, u ktorého sú opakovane zaznamenané problémy v jeho správaní. Maloleté dieťa malo zhoršenú známku zo správania a rovnako zhoršený prospech, porušuje školský poriadok, na vyučovanie si nenosiť pomôcky, neprezúva sa. Vulgárne sa vyjadruje k učiteľom v škole, ale i k vychovávateľom na skupine, bolo zapletené do incidentu, kedy si zastalo spolužiačku pred spolužiakom, ktorý ju osočoval a vulgárne jej nadával do negrov, maloleté dieťa spolužiaka napadlo a zlomilo mu okuliare. Maloleté dieťa je na svoje etnikum citlivé, veľmi citlivo vníma akékoľvek napádanie zo strany spolužiakov. Bolo pristihnuté fajčiť na izbe. Maloleté dieťa je výbušné až niekedy jeho správanie vyúsťuje do agresivity. Absolvuje psychologické sedenia i sedenia so špeciálnym pedagógom. Maloleté dieťa uviedlo, že v CDR mu nič nechýba, do iného zariadenia nechce ísť, niektoré veci mu nevyhovujú, je sloboda slova, avšak má skúsenosť, že keď povie svoj názor v škole, hneď dostane poznámku. Vie, že sa musí zmeniť, musí zmeniť svoje správanie a snažiť sa vyhýbať problémom, musí si uvedomiť, že nie je vhodné, aby sa správal arogantne a nesmie používať vulgarizmy. Zo záverov prípadovej konferencie je zrejmé, že maloleté dieťa na sebe popracuje, na svojej sebareflexii, bude sa snažiť svoje správanie zlepšiť, minimalizovať svoju výbušnú povahu, zo strany centra bude sledovaný, bude pod drobnohľadom. V prípade, ak nedôjde k zlepšeniu správania alebo sa správanie maloleťmu dieťaťu zhorší, bude ÚPSVaR Martin prijímať ďalšie opatrenia v zmysle platnej legislatívy.

6. Centrum pre deti a rodiny Bytča požiadalo Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin žiadosťou zo dňa 24.04.2023 o zabezpečenie odbornej pomoci maloleťmu dieťaťu a ďalšiu vhodnú starostlivosť po ukončení pobytu, nakoľko u maloleťmu dieťaťu sa nepodarilo eliminovať negatívne prejavy v jeho správaní. Frekvencia nonkonformného správania maloleťmu dieťaťu sa zvyšuje a svojim rizikovým správaním negatívne ovplyvňuje svojho brata a ostatné deti v centre.

7. Zo správy z diagnostického vyšetrenia Centra pre deti a rodiny Bytča zo dňa 25.05.2023 vyplýva, že intelektové schopnosti maloleťmu dieťaťu sú nerovnomerne rozvinuté v nižšom pásme priemeru, bol u neho zistený disharmonický osobnostný vývin, extrovertne ladený a emočne nestabilný, poruchy sociálneho správania pri chýbaní sociálnych väzieb. Jedná sa o maloleťmu dieťa zdravotne znevýhodnené so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami. Na základe výsledkov psychologického a pedopsychiatrického vyšetrenia bolo odporúčané maloleťmu dieťa viesť ako individuálne integrované v základnej škole. Vzhľadom na pretrvávanie problémového správania maloleťmu dieťaťu aj v škole napriek individuálnym postupom a trpezlivému prístupu viacerých odborných zamestnancov bolo odporúčané zvážiť v nasledujúcom školskom roku 2023/2024 umiestnenie maloleťmu dieťaťu v špeciálnom výchovnom zariadení.

8. Z hodnotiacich správ maloleťmu dieťaťu ako žiaka zo dňa za 2. polrok v školskom roku 2021/2022 a za 1. polrok v školskom roku 2022/2023 je zrejmé, že maloleté dieťa dosahuje priemerné výsledky, nedosahuje v škole dobré známky najmä z technických predmetov. Má problém si zaznamenať poznámky do zošita, jeden zošit používa aj na viacero predmetov. Často zabúda vypracovať domáce úlohy, či vypracovať projekt, pokus. Maloleťmu dieťaťu chýba samostatnosť. V triede je maloleté dieťa priateľské, veselé, cez prestávku na seba často sťhva pozornosť. Má v triede niekoľko kamarátov. Je veľmi impulzívne a častokrát povzbudzované kolektívom chlapcov jeho správanie cez prestávky vedie k nevhodným aktivitám, ktorými porušuje pravidlá školského poriadku. Maloleté dieťa veľmi vyniká v športových aktivitách, aktivitách organizovaných detským domovom. Je veľmi manuálne zručné a chytá sa každej práce v školskej kuchynke a školskej jedálni. Maloleté dieťa je v triede akceptované, má veľa kamarátov s ktorými si rozumie. Dvakrát mala škola pohovor so zákonným zástupcom maloleťmu dieťaťu, psychológom Centra pre deti a rodiny Bytča, riaditeľkou základnej školy a triednou učiteľkou, kedy bola situácia preriešená a pre žiakov 7. A triedy boli dohodnuté stretnutia so psychológom a na mesiac marec bola pre žiakov zabezpečená prednáška a aktivity s lektorkou, ktorá má na starosti program o dospievaní.

9. Z oznámenia Diagnostického centra Slovinská 1, Bratislava je zrejmé, že maloleté dieťa je možné prijať od 10.08.2023 na tri mesiace.

10. Zo zápisníc o mimoriadnych udalostiach Centra pre deti a rodiny Bytča za obdobie od 18.03.2022 do 16.01.2023 je zrejmé, že u maloletého dieťaťa je prítomné zhoršené správanie (fajčenie, vulgárny prejav, neskoré príchody).

11. Zástupkyňa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin na pojednávaní uviedla, že na ÚPSVaR Martin sa obrátilo Centrum pre deti a rodiny Bytča s tým, že maloleté dieťa je veľmi problémové, že sú s ním výchovné problémy a za účelom diagnostiky, že by bolo potrebné umiestniť ho do Bratislavy dočasne, za účelom diagnostiky. Navrhla aby maloleté dieťa bolo umiestnené do Diagnostického centra, Slovinská 1, Bratislava, pretože sú s ním veľké výchovné problémy, mal štvorku zo správania, jeho chovaním dochádza aj k úrazom, má problémy jednak v Centre detí a rodiny Bytča ako aj v škole.

12. Zástupkyňa Centra pre deti a rodiny Bytča uviedla, že s maloletým dieťaťom sú veľké problémy, vážnejšie je to v škole, opakovane a sústavne prebiehajú konzultácie so špeciálnym pedagógom, s psychológom, aj v samotnom centre je vedený špeciálnym pedagógom. Maloleté dieťa v podstate je dobrý chlapec, ale má ešte mladšieho súrodenca a on vidí čo sa s maloletým dieťaťom deje, najväčšie problémy sú s tým, že svojvoľne opúšťa zariadenie, alebo keď sú deti na ihrisku, všetci pod dozorom, tak odtiaľ odíde. Naposledy spôsobil dopravnú nehodu, našťastie sa mu nič nestalo, dopravná nehoda je stále v riešení. Dva roky je intenzívne riešený, už je to v štádiu, keď potrebuje inú pomoc. Konzultácie prebiehajú aj s mamou, ktorá ho navštevuje, aby mu dohovorela a nie je iná šanca na nápravu.

13. Matka maloletého dieťaťa uviedla, že všetko je to pravda, vie aké má chlapec problémy, dohovára mu, ale chlapec si to nevie uvedomiť. Matka si zarába po brigádach, po košoch zbiera plastové fľaše, je bezdomovec. Do roka ide za deťmi, lebo ich má dve, tak tri - štyri krát, záleží od toho ako sú financie.

14. Maloleté dieťa uviedlo, že všetko je pravda, chcel by v budúcnosti žiť normálnym životom, nájsť si robotu, byť. Keď uteká z domova, tak v podstate je to preto, že ide za kamarátmi, ktorí sú mimo domov, to sú kamaráti zo školy, s ktorými si ide zakopať a podobne. Pokiaľ ide o to, že má ísť do tej Bratislavy tak sa bude musieť snažiť čím skôr zmeniť aby sa mohol vrátiť. Štvorku zo správania mal preto, lebo rozkopal dvere, chcel vedieť aj s kamarátmi čo je za dverami, tiež podpálil spolužiačke vlasy, ale to nebolo úmyselne, to mu vypadol zapaľovač a keď skúšal či ide, tak ona išla okolo a zhorel jej jeden vlas. Bude sa snažiť zmeniť.

15. Podľa § 37 ods. 3 písm. a) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoR“), ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov.

16. Podľa § 37 ods. 7 ZoR, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

17. Podľa § 37 ods. 8 ZoR, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

18. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že je potrebné uložiť výchovné opatrenie spočívajúce v nariadení pobytu maloletého dieťaťa na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky v špecializovanom zariadení. Pri rozhodovaní súd prihliadal na najlepší záujem maloletého dieťaťa, nakoľko maloleté dieťa má dlhodobo výrazne zhoršené správanie, nerešpektuje pravidlá centra, nerešpektuje výchovných pracovníkov, pravidelne porušuje pravidlá školského poriadku, malo zníženú známku zo správania, nerešpektuje pokyny vyučujúcich, správa sa nevhodne, svojim rizikovým

správaním negatívne ovplyvňuje ostatné deti umiestnené v centre. Pre maloleté dieťa je nevyhnutný pobyt v zariadení, ktoré mu poskytne odbornú pomoc bez ktorej nedokáže zmeniť svoje správanie, v zariadení bude mať pevné pravidlá a režim, čo je najdôležitejšie pri náprave jeho správania. Je nevyhnutné, aby si maloleté dieťa osvojilo pevný režim so stanovenými hranicami na zabezpečenie jeho riadneho vývinu a rozvoja a vzhľadom k tomu súd rozhodol o umiestnení maloletého dieťaťa do diagnostického centra na obdobie 3 mesiacov. Súd teda uložil Centru pre deti a rodiny Bytča odovzdať maloleté dieťa diagnostickému centru a po ukončení výchovného opatrenia maloleté dieťa prevziať.

19. Súd rovnako uložil povinnosť Centru pre deti a rodiny Bytča spolupracovať s Diagnostickým centrom, Slovinská 1, Bratislava, a rovnako určil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin podať správu o účinnosti výchovného opatrenia po ukončení pobytu maloletého dieťaťa v diagnostickom centre.

20. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).